
INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Matejki 48/49, 60-769 Poznań

listopad 2000

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 3.11.2000 gościli prof. dr hab. Stanisław Chwirot, przewodniczący prezydium Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej oraz mgr Krystyna Sorbian-Góral z Biura Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej UAM. Goście przedstawili problemy związane z akredytacją kierunków, poinformowali o pracy Komisji Akredytacyjnej oraz o zasadach akredytacji. Następnie odpowiadali na liczne pytania członków Rady Wydziału.

★ ★ ★ ★ ★

Na tym samym posiedzeniu Dziekan Wydziału prof. dr hab. Zbigniew Palka złożył sprawozdanie za okres od 1.09.1999 do 30.09.2000. Następnie przewodnictwo objął Senior Rady Wydziału prof. dr hab. Julian Musielak i odbyła się dyskusja nad sprawozdaniem. W głosowaniu sprawozdanie zostało przyjęte przy jednym głosie wstrzymującym.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie propozycję utworzenia w ramach studiów zaocznych specjalności matematyka nauczycielska w zakresie matematyki i informatyki. Rada zleciła też Komisji ds. Programów opracowanie programu studiów.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wniosek prof. dra hab. Macieja Drozdowskiego o zatrudnienie na naszym Wydziale na stanowisku profesora nadzwyczajnego w okresie od 1.01.2001 do 31.12.2001.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na tym samym posiedzeniu poparła wniosek o skreślenie mgr Beaty Świrskiej z listy słuchaczy Studium Doktoranckiego Matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

Cytat

Zainteresowanie podstawami matematyki ma do pewnego stopnia także filozoficzny charakter, chociaż przenika wszystkie działy matematyki, podobnie jak teoria mnogości. Niemniej słowo „podstawy” to nieporozumienie — na razie jest to po prostu jeszcze jedna specjalność matematyczna, co prawda podstawowa.

Stanisław Ulam

★ ★ ★ ★ ★

Tegoroczny Uroczysty Wykład im. Profesora Władysława Orlicza wygłosi w dniu 5.12.2000 prof. dr hab. Andrzej Lasota z Uniwersytetu Śląskiego. Tytuł wykładu brzmi: „Fraktale i ich uogólnienia”.

* * * * *

W Wydawnictwie Naukowym PWN ukazała się książka prof. dra hab. Wiktora Steffena i prof. dr hab. Tadeusza Batoga pt. *Ajschylos. Twórca tragedii greckiej* (ss. 162).

* * * * *

W Wydawnictwie Naukowym UAM ukazała się książka prof. dra hab. Tadeusza Batoga, *Dwa paradygmaty matematyki. Studium z dziejów i filozofii matematyki* (wydanie II, ss. 104) oraz książka prof. dra hab. Juliana Musielaka i dr Heleny Musielak *Analiza matematyczna*, tom I, część I (wydanie II, ss. 205).

* * * * *

Wydawnictwa Naukowo-Techniczne opublikowały książkę prof. dra hab. Mirosława Krzyżki *Wykłady z teorii prawdopodobieństwa* (ss. 274).

* * * * *

W Wydawnictwie Nakom ukazała się książka prof. dra hab. Andrzeja Marciniaka *Borland Delphi 5 Professional — Object Pascal* (ss. 1067).

* * * * *

Z historii ...

21.10.2000 zmarł w wieku 106 lat historyk matematyki Dirk Jan Struik. Urodził się 30.09.1894 roku w Rotterdamie. Doktoryzował się w roku 1922 na uniwersytecie w Leidzie na podstawie rozprawy o podstawach wielowymiarowej geometrii różniczkowej. W latach 1923–1928 był docentem prywatnym na uniwersytecie w Utrechcie. W tym okresie obok napisanej wspólnie z N. Wienerem pracy o relatywistycznej mechanice kwantowej powstało studium Struika na temat historii geometrii różniczkowej.

W roku 1928 D. Struik wyemigrował do USA. Aż do przejścia na emeryturę w roku 1960 był profesorem w Massachusetts Institute of Technology. W tym okresie napisał wiele rozpraw na temat historii różnych działów matematyki. Szczytowym jego osiągnięciem w tej dziedzinie jest książka *A Concise History of Mathematics* wydana w roku 1948, następnie wielokrotnie wznawiana i tłumaczona na wiele języków (jej polski przekład: *Krótki zarys historii matematyki*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1963 (wydanie II) jest znany wszystkim, którzy uczyli się kiedykolwiek lub uczyli innych historii matematyki). Przedstawia ona w zwartej formie rozwój matematyki do końca wieku XIX (niedawno ukazało się kolejne wydanie angielskie zawierające rozdział poświęcony historii matematyki w pierwszej połowie XX wieku). Struik pisał tę książkę stosując się konsekwentnie do zasad filozofii marksistowskiej (był zresztą wierny tej filozofii nie tylko przy pisaniu swej historii, co m.in. przysporzyło mu sporo kłopotów w czasach maccartyzmu). W szczególności nie ograniczał się do referowania faktów z dziejów matematyki,

ale szukał też źródeł i przyczyn rozmaitych wydarzeń w dziejach tej nauki w sferze społecznej, gospodarczej czy technicznej. Zasadzie tej hołdowało też stworzone i kierowane przez niego czasopismo *Science and Society*.

R.M.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 11.10–24.12.2000 gościem Zakładu Teorii Przestrzeni Funkcyjnych będzie mgr Lifang Liu z Uniwersytetu w Pekinie (Chiny).

★ ★ ★ ★ ★

Gościem Centrum Kryptologii był w dniu 23.10.2000 prof. Józef Pietrzyk z University of Worlagong (Australia). Prof. Pietrzyk wygłosił w tym dniu wykład pt. „Kontrola klucza w wielostronnych protokołach uzgadniania kluczy”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 20.10.2000 prof. Guenter Rote z Freie Universität Berlin (Niemcy) wygłosił wykład pt. „How to untangle a polygonal chain”.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Tomasz Szulc przebywał w dniach 17–26.10.2000 w Université Libre de Bruxelles w Brukselii (Belgia), gdzie prowadził badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Andrzej Ruciński przebywał w dniach 30.10–14.11.2000 na Emory University w Atlancie oraz na Uniwersytecie w San Diego (USA).

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Julian Musielak przebywał w dniach 5–12.11.2000 w Karlsruhe i w Akwizgranie (Niemcy), gdzie wygłosił wykłady gościnne i prowadził badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Roman Murawski przebywał w dniach 5–11.11.2000 na Uniwersytecie w Hanowerze (Niemcy), gdzie wygłosił wykład gościnny i prowadził badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

Mgr Małgorzata Grajdek przebywała w dniach 5–11.11.2000 w Neuseddin (Niemcy), gdzie brała udział w *Fall School on Bioinformatics*.

★ ★ ★ ★ ★

Mgr Magdalena Makowiak przebywać będzie w dniach 16–25.11.2000 w Ammanie, gdzie weźmie udział w konferencji dydaktycznej *Mathematics for living*.

★ ★ ★ ★ ★

TROCHĘ BLIŻEJ PERUGII WE WŁOSZECH

Od października ubiegłego roku przebywałem na sześciomiesięcznym stażu naukowym w Perugii we Włoszech, dzięki programowi stypendialnemu Unii Europejskiej Socrates/Erasmus.

Związki i współpraca Naszego Wydziału z matematykami włoskimi w Perugii trwają już od pewnego czasu. Znaczne zasługi mają tutaj Profesor Julian Musielak oraz Profesor Gianluca Vinti i Profesor Carlo Bardaro. Matematycy włoscy są częstymi naszymi gośćmi, ale w ostatnim czasie my także jeździmy do nich coraz częściej. Do odwiedzin skłaniają nas również piękne krajobrazy, cudowna architektura, zabytki oraz wysmienita kuchnia włoska i gościnnność Włosek i Włochów. Ludzie są bardzo otwarci, lubiący i umiejący dobrze pobawić się oraz pełni pogody ducha, czego odrobiny więcej warto by życzyć i nam. Codziennie, między godz. 13:00 a 15:00, trwa tutaj popołudniowa sjesta, natomiast życie towarzyskie zaczyna tętnić pod wieczór i trwa do późnej nocy. Można jeszcze tylko dodać, że Włosi lubią przy tym trochę pobałaganić i zaśmiecić miasto, ale za to służby porządkowe stają na wysokości zadania i zawsze są w pełnej gotowości.

Perugia leży w środkowych Włoszech i jest stolicą górzystej Umbrii, jednego z dwudziestu regionów tegoż pięknego kraju o śródziemnomorskim klimacie. Region ten jest regionem rolno-przemysłowym o silnie rozwiniętej turystyce, a jej stolica liczy około 150 tys. mieszkańców i poza ośrodkiem handlowo-turystycznym, z wieloma zabytkami etruskimi i rzymskimi oraz licznymi muzeami, jest znanym nie tylko w kraju ośrodkiem uniwersyteckim. Niedaleko niej (około 20 km) znajduje się przepiękny Asyż, znane miejsce kultu religijnego. Można też powiedzieć, że Perugia leży pomiędzy Florencją a Rzymem (około 165 km na północ jest Florencja, natomiast około 205 km na południe — Wieczne Miasto Rzym). Na koniec dodam, że przez Perugię przepływa rzeka Tyber, która w całej okazałości prezentuje się w Rzymie.

Uniwersytet w Perugii („UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI PERUGIA”) został założony edyktem papieskim, ogłoszonym przez papieża Klemensa V w 1308 roku. Wcześniej, bo już w latach 1275 i 1276 swoimi uchwałami, Wielka Rada zarządu miasta zapraszała studentów na wykłady z prawa, gramatyki, logiki i innych nauk. W tym miejscu warto wspomnieć, że już w XIV wieku drugiego tysiąclecia „STUDIUM GENERALE” w Perugii było szeroko znane i miało znakomitą opinię. Było ono uważane za jedną z najlepszych i najważniejszych szkół we Włoszech. Wracając do matematyki, już w wieku XV mnich Luca Pacioli miał tu wykłady z matematyki, a dwa wieki później Giuseppe Neri, przyjaciel Galileusza, był także profesorem matematyki. W latach 1799–1814, podczas reżimu republikańskiego, tutejszy uniwersytet doświadczał wielu reform. W czasie okupacji napoleońskiej, poprzez „CONSULTA STRAORDINARIA”, został przejęty francuski system studiów uniwersyteckich w Perugii. Powyższy plan podzielił uniwersytet na pięć wydziałów na czele z rektorem w miejsce biskupa oraz Radą Wydziałów. Struktura ta z wieloma zmianami istnieje do dziś. Natomiast, w 1842 roku papież Leon XII ogłosił Uniwersytet w Perugii uniwersytetem państwowym. Osiemnaście lat później Główny Komisarz Umbrii, Gioacchino Pepoli, zreorganizował uniwersytet tak, by stał się ogólnie dostępnym, administrowanym przez zarząd miasta i rektora. Dzisiejszy Pałac Rektorski oraz biura

centralnej administracji uniwersytetu mieszczą się w budynku Klasztoru Męskiego „OLIVETANI” (zaprojektowanym około 1740 roku przez Luigi Vanvitelli). Tyle z krótkiej historii.

Po drugiej wojnie światowej, Uniwersytet w Perugii mocno rozwinął się aż do obecnych rozmiarów. Dzisiaj obejmuje on jedenaście następujących wydziałów: Prawo, Nauki Polityczne, Ekonomia i Studia Biznesu, Literatura i Filozofia, Nauka o Edukacji, Medycyna i Chirurgia, Nauki Przyrodnicze, Fizyczne i Matematyczne, Farmacja, Rolnictwo, Weterynaria, Inżynieria.

Studia z matematyki w Instytucie Matematyki i Informatyki („DIPARTIMENTO DI MATEMATICA E INFORMATICA”) trwają cztery lata (Biennio Propedeutico — dwa lata, Biennio di Indirizzo — także dwa lata) i kończą się napisaniem tezy (tesi di laurea), której obrona jest publiczna. Egzaminy są zarówno semestralne jak i roczne, a studenci często wykorzystują czytelnię i korytarze do nauki między zajęciami. Wykłady oraz ćwiczenia trwają po trzy kwadranse z piętnastominutowymi przerwami pomiędzy nimi. Oczywiście także i tutaj obowiązuje popołudniowa sjesta. Studenci, podobnie jak u nas, uczą się w systemie punktowym. Miesięczny koszt utrzymania się studenta w Perugii wynosi około 450 Euro. Ponadto tutejszy instytut związany jest (w ramach studiów doktoranckich) z instytutami matematyki uniwersytetów w Cagliari, Florencji, Modenie i Sienie.

Poza tym, w Perugii mieści się inny znany i ceniony na świecie uniwersytet, a mianowicie Uniwersytet dla Obcokrajowców („UNIVERSITÀ PER STRANIERI DI PERUGIA”), który założył w 1921 roku Astorre Lupattelli. Uniwersytetowi temu przyznano status uczelni państwowej w roku 1992, a prowadzi on badania nad nauczaniem i kulturą języka włoskiego w przeciągu wieków oraz jest centrum, w którym uczy się języka włoskiego wielu studentów zagranicznych z całego świata.

Dr Marek Adamczak

Opracowanie Informatora: Roman Murawski (rmur@math.amu.edu.pl)

<http://www.wmid.amu.edu.pl>